

Basisondersteuning en extra ondersteuning op ONC Clauslaan

Standaard van het samenwerkingsverband

ONC Clauslaan werkt volgens de standaard voor basisondersteuning die SWV Zoetermeer heeft vastgelegd in het ondersteuningsplan¹.

In maart 2021 is vastgesteld dat in de basisondersteuning op de VO scholen binnen het samenwerkingsverband in ieder geval de volgende vormen van begeleiding worden aangeboden:

- Remediërende taalondersteuning
- Remediërende rekenondersteuning
- Dyslexiebeleid en –begeleiding
- Dyscalculiebeleid en –begeleiding
- Begeleiding Executieve Functies
- Begeleiding bij gedrag(sproblemen)
- Begeleiding sociaal-emotionele ontwikkeling
- Sociale vaardighedentraining
- Faalangstreductietraining
- Examentraining
- Rouwverwerking
- Sociale veiligheid

Iedere leerling in beeld

Op ONC Clauslaan vinden we het belangrijk dat onze leerlingen zich kunnen ontwikkelen op persoonlijk, sociaal en cognitief gebied. Dat zij zich fijn en veilig voelen op onze school, tot leren komen en naar vermogen presteren. Daarom zorgen we dat we zicht hebben op hun ontwikkeling en welbevinden. Dat doen we door hen te zien en naar ze te luisteren, in gesprek te gaan en hun ontwikkeling te volgen aan de hand van het leerlingvolgsysteem.

Onze school werkt met het leerlingvolgsysteem Magister. Het biedt leerlingen, ouders en schoolpersoneel inzicht in onder andere cijfers, aanwezigheid, huiswerk, roosters, voortgang en communicatie. Bij het gebruik van Magister houden we ons aan de regels van de AVG. We hebben duidelijk vastgelegd wie binnen en buiten de school toegang heeft tot welke informatie in Magister.

Hoorrecht

Leerlingen mogen meepraten over hun ontwikkeling en de ondersteuning op school. Dat vinden wij belangrijk. Daarom vragen we de leerlingen naar hun mening tijdens de jaarlijkse tevredenheidspeiling. Leerlingen kunnen daarin aangeven wat goed gaat en wat beter kan.

We betrekken leerlingen actief bij het vormgeven van het ondersteuningsaanbod. Op basis van deze input passen wij ons reguliere ondersteuningsaanbod aan, zodat zoveel mogelijk leerlingen hiervan kunnen profiteren. De terugkerende gesprekken met leerlingen en de structurele

¹ <https://cms01.webmark-solutions.nl/cgi-bin/itworx/download.cgi?vid=675&uid=-1&dokid=368>

² <https://open.overheid.nl/documenten/7c3551e5-b8e8-43e1-8583-959e13ff669d/file>

evaluatie van het aanbod zorgen ervoor dat de ondersteuning blijft aansluiten bij de werkelijke behoeften.

Landelijke norm voor basisondersteuning ²

Onze school voldoet aan de landelijke norm voor basisondersteuning. We hebben kennis en beleid op het gebied van lees- en spellingsproblemen, dyslexie, hoogbegaafdheid en taak-werkgedrag om passende ondersteuning te bieden aan onze leerlingen.

We zetten lichte en kortdurende, vaak remediërende ondersteuning in om leerlingen weer mee te laten draaien in de lessen voor de gehele groep. Daarnaast bieden we kleine, doeltreffende en haalbare aanpassingen aan in de lessen, de toetsing, het schoolgebouw, de materialen en toerusting van leerlingen. Hiermee willen we zorgen dat leerlingen met een blijvende ondersteuningsbehoefte het klassikale onderwijsaanbod (beter) kunnen volgen. ONC Clauslaan maakt gebruik van een onderwijsconcept waarin o.a. differentiatie, samenwerken, instructie op maat en praktisch leren centraal staan. Leerlingen doorlopen een tweejarige brugperiode en krijgen les op een open unit waar docenten elkaar bijstaan.

Basisondersteuning op onze school

We willen onze leerlingen tijdig en goed ondersteunen als zij dat nodig hebben. Dat doen we door basisondersteuning te bieden die voor alle leerlingen beschikbaar is. Onze basisondersteuning bestaat uit een combinatie van preventieve en licht curatieve interventies en aanpassingen om onze leerlingen een ononderbroken leerproces te laten doormaken.

De volgende functionarissen spelen hierin een sleutelrol:

- Mentor: de mentor is de spil in het begeleidingsproces van de leerlingen in hun mentorklas. De mentor is de verbindende factor in de samenwerking tussen leerling, ouders en school. De mentor ondersteunt de leerling aan de hand van persoonlijke ontwikkelgesprekken. Daarnaast wordt leerlingen dagelijks een mentorles aan het begin van de dag aangeboden.
- Unitcoördinator: tijdens de dag is de unit-coördinator het aanspreekpunt voor leerlingen. De unitcoördinator vangt leerlingen op, lost leerlingzaken op en signaleert en rapporteert vorderingen.
- Ondersteuningscoördinator: de ondersteuningscoördinator inventariseert de ondersteuningsbehoefte van leerlingen die extra ondersteuning en/of begeleiding nodig hebben.
- Teamleider ondersteuning: de teamleider ondersteuning begeleidt het ondersteuningsproces.
- Examencoach: de examencoach kan leerlingen in het examenjaar begeleiden en ondersteunen.

Voor alle leerlingen op onze school bieden we:

- Er is voor iedere leerling ruimte beschikbaar om kort uit de lessituatie te stappen, nabij de klas en onder toezicht van de docent.
- Signaalkaart: leerlingen die niet goed tot leren komen, bieden we met deze kaart passende ondersteuning.
- Ondersteuningsbeleid dyslexie/dyscalculie: leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie worden ondersteund tijdens alle lessen en met name tijdens het ondersteuningsuur.
- Ondersteuningsuur: voor alle leerlingen in de onderbouw is in het rooster een extra ondersteuningsuur opgenomen om te werken aan de basisvaardigheden taal en rekenen.
- Faalangstreductietraining: leerlingen kunnen indien nodig in de onderbouw deze training volgen.

- Sociale vaardigheden (SOVA)- training: leerlingen kunnen indien nodig in de onderbouw deze training volgen.
- Passende ondersteuning in de vorm van verlengde ondersteuning: leerlingen kunnen gebruik maken van verlengde ondersteuning als resultaten achterblijven en op advies van de mentor of vakdocent.

Basisondersteuning plus

Voor leerlingen die baat hebben bij beperkte prikkels, een voorspelbare leeromgeving en extra tijd, vaste routines of een structuur nodig hebben, bieden we basisondersteuning *plus*. Deze leerlingen hebben géén ontwikkelingsperspectiefplan nodig, maar wél een duidelijk afgestemde aanpak. Dit ondersteuningsaanbod bestaat uit de volgende interventies en aanpassingen:

- Kleine klassen (ongeveer 16 leerlingen), vaste docententeams met een beperkt aantal docenten, zo min mogelijk wisselingen.
- Structuur in planning, executieve functies, coaching door mentor/docent.
- Extra ondersteuning op rekenen, lezen en taal binnen de reguliere setting.
- Nauwe samenwerking tussen vakdocenten, mentoren en ondersteuners.
- Extra inzet op handelings- en doelgericht werken.

De basisondersteuning *plus* is met name bedoeld voor leerlingen:

- met leerachterstanden (25%-50%) op taal en rekenen;
- met beperkte taalvaardigheid, maar die redzaam zijn in de klas (Taalplusklas, klassengrootte variabel);
- die een beperkte mate van zelfredzaamheid en zelfstandigheid hebben, het moeilijk vinden om aan het werk te gaan en moeite hebben met het houden van overzicht, plannen en organiseren en zich concentreren;
- die moeite hebben met inzicht in sociale situaties, met feedback of zelfreflectie, het aangaan van een vertrouwensband met een mentor of docent en/of een beperkt inlevingsvermogen hebben;
- met een ondersteuningsbehoefte op gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling, waarvoor een voorspelbare leeromgeving en extra tijd of structuur voldoende helpend is. Hieronder vallen gediagnostiseerde gedragsstoornissen, zoals ODD, CD, AD(H)D, ASS, hechtingsproblematiek en psychiatrische problematiek zoals depressie, angststoornissen, trauma;
- met een achterblijvende sociaal-emotionele ontwikkeling ten opzichte van hun leeftijd.

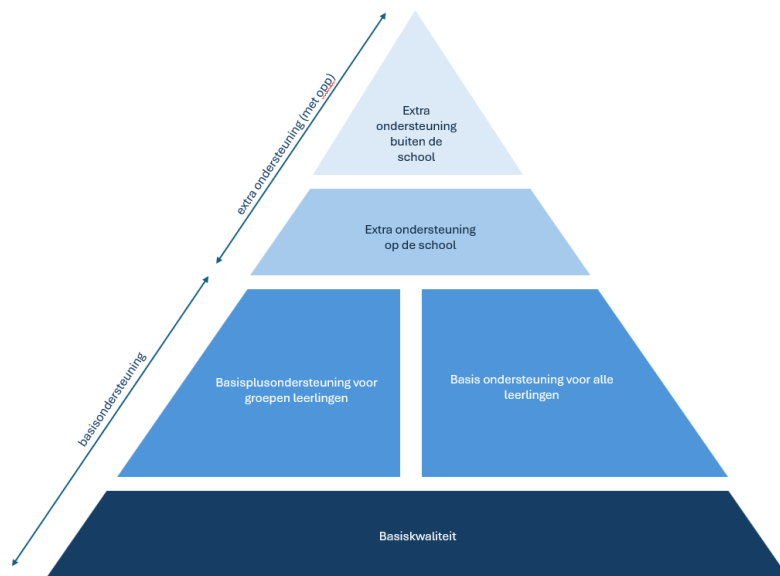
Extra ondersteuning

Extra ondersteuning is bedoeld voor leerlingen op onze school met complexe of meervoudige ondersteuningsvragen die niet voldoende hebben aan de basisondersteuning of de basisondersteuning *plus*. Hierbij gaat het om ondersteuning en intensievere aanpassingen voor individuele leerlingen of groepen met vergelijkbare ondersteuningsbehoeften die binnen het onderwijs geboden kan worden, vaak in samenwerking met externe instanties. Bij extra ondersteuning is het opstellen van een ontwikkelingsperspectief (OPP) verplicht.

Voor leerlingen die niet voldoende hebben aan de basisondersteuning (plus) biedt onze school de volgende vormen van extra ondersteuning binnen en buiten de school (maar wel binnen het onderwijs):

- Inzet van coaching binnen de school door externe coaches, bijvoorbeeld voor leerlingen met gedragsproblematiek of leerlingen die een bedreiging vormen voor zichzelf of anderen.
- Begeleiding buiten de klas voor leerlingen met ernstige dyslexie.

- Inzet van maatwerktrajecten, aangepaste onderwijstijd of aangepaste leerroutes.
- Ambulante begeleiding op de ondersteuningsbehoefte.
- Een tijdelijke of gedeeltelijke onderwijsplaats voor leerlingen in een onderwijszorggroep, een bovenscholse trajectvoorziening of op een school voor gespecialiseerd onderwijs (symbiose).
- Langdurige ondersteuning, zoals begeleiding vanuit een zorgtraject.

Ondersteuningsstructuur en verantwoordelijkheden

De ondersteuningsstructuur op onze school is als volgt georganiseerd:

1. Onderwijsteams (docenten, les- en onderwijsassistenten) zijn samen verantwoordelijk voor het onderwijs en de begeleiding van een bepaalde groep leerlingen in unit.
 2. Iedere leerling heeft een eigen mentor. De mentor volgt de leerling, bespreekt de voortgang en het welbevinden en onderhoudt contact met ouders. Tijdens de mentorlessen werken leerlingen aan studievaardigheden, sociale vaardigheden en loopbaanoriëntatie.
 3. Leerlingen die hulp nodig hebben, kunnen terecht bij hun mentor. De mentor kan hen doorverwijzen naar een specialist binnen de school. Samen met de leerling en ouders wordt een plan gemaakt om de leerling verder te helpen.
 4. De ondersteuningscoördinator zorgt ervoor dat de leerling op tijd de juiste begeleiding op school of buiten school krijgt of doorverwezen wordt naar externe instanties. Dit gebeurt in samenwerking met ketenpartners, zoals schoolmaatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, leerplichtambtenaar en jeugdhulpverlening. Daarnaast is de ondersteuningscoördinator verantwoordelijk voor het aanvragen van een Arrangement Extra Ondersteuning of een Aanvraag Passend Onderwijs bij het samenwerkingsverband.
 5. Wanneer er signalen zijn dat een leerling niet goed in zijn vel zit of extra ondersteuning nodig heeft, wordt vroegtijdig actie ondernomen. Bij vroegsignaleren wordt samengewerkt met de mentor en andere betrokkenen en uiteraard altijd in contact met leerling en ouders.
 6. Wanneer er zorgen zijn over een leerling kan, in overleg met de unitcoördinator, een aanvraag worden gedaan bij het ZAT (zorgadvies team). Dit kan anoniem dan wel met toestemming van ouders. Het ZAT bestaat uit de ondersteuningscoördinatoren, unitcoördinator, schoolmaatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, leerplichtambtenaar, begeleiders van externe instanties. Wanneer er aanleiding toe is, kunnen ouders of leerlingen worden uitnodigd om deel te nemen aan een ZAT.
- Het ZAT adviseert welke hulp het beste aansluit bij de leerling. De mentor koppelt de adviezen vanuit het ZAT altijd terug aan de leerling en ouders. De unitcoördinator en/of

ondersteuningscoördinator zorgt voor een goede afstemming tussen school, ouders en hulpverleners.

7. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben wordt een OPP opgesteld, binnen 6 weken nadat duidelijk is geworden dat extra ondersteuning nodig is. In het OPP wordt het volgende beschreven:
 - het beoogde uitstroomniveau van de leerling;
 - een onderbouwing daarvan aan de hand van een analyse van belemmerende en bevorderende factoren;
 - de ondersteuning en begeleiding door de school;
 - de betrokkenheid van leerling en ouders bij het opstellen, bijstellen, vaststellen en (ten minste jaarlijks) evalueren;
 - de zienswijze van leerling en ouders.

Bij leerlingen met een ontwikkelingsperspectief (OPP) is het belangrijk dat het proces rond besluitvorming over ondersteuning zorgvuldig en transparant verloopt. Daarom betrekken we actief ouders én leerlingen. Dat doen we door driehoeksgesprekken te organiseren bij het opstellen of bijstellen van het OPP waarin school, ouders en leerling samen aan tafel zitten, zodat ieders perspectief gehoord wordt en keuzes gezamenlijk gemaakt kunnen worden. De inbreng van leerling en ouders wordt opgenomen in het OPP.

8. Aan de school zijn begeleiders onderwijs en zorg (BOZ'ers) van het samenwerkingsverband verbonden. De BOZ'ers ondersteunen de leerling direct binnen of buiten de klas wanneer er extra ondersteuning nodig is. Ook ondersteunen zij de mentor en het onderwijsteam bij het bieden van passende ondersteuning.
9. Op onze school is een schoolmaatschappelijk werker aanwezig. Deze ondersteunt leerlingen bij vragen of problemen die niet direct met leren te maken hebben, zoals thuissituatie of sociale problemen. De schoolmaatschappelijk werker werkt samen met ouders, mentor en externe hulpverleners om de leerling zo goed mogelijk te begeleiden.

Veiligheid en pedagogisch klimaat

We willen onze leerlingen een sociaal en fysiek veilige leeromgeving bieden en een stimulerend pedagogisch klimaat. Onze inzet hierop:

- Vertrouwenspersoon: is de aangewezen persoon voor het voeren van vertrouwelijke gesprekken.
- Antipestbeleid: in ons pestprotocol wordt de route beschreven waar leerlingen en ouders/ verzorgers terecht kunnen als er sprake is van pestgedrag.
- Coördinator sociale veiligheid: fungeert als gesprekspartner en adviseur op het gebied van sociale veiligheid.

Protocollen

Onderstaande lijst toont de [protocollen](#) die wij binnen onze school gebruiken. Het gaat om handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Protocol taal en rekenen
- Protocol medisch handelen
- Protocol schorsen en verwijderen
- Protocol schoolaanwezigheid en thuiszittende leerlingen
- Antipestprotocol

- Schoolveiligheidsplan
- Protocol rouwverwerking

Onderwijs in een gespecialiseerde setting

Binnen het huidige stelsel is er gespecialiseerd onderwijs voor blinde, slechtziende leerlingen (cluster 1), dove, slechthorende leerlingen of met een taal-spraakontwikkelingsstoornis (cluster 2), lichamelijk gehandicapte en/of verstandelijk gehandicapte en langdurig zieke leerlingen die intensieve verzorging nodig hebben (cluster 3) en voor leerlingen met psychische stoornissen en gedragsproblemen die tot onveiligheid voor henzelf of voor hun omgeving leiden (cluster 4). Het praktijkonderwijs (pro) is bedoeld voor leerlingen met een IQ van ongeveer 55 tot en met 80 en die extra ondersteuning nodig hebben bij het ontwikkelen van praktische vaardigheden en het toewerken naar arbeid of vervolgonderwijs.

ONC Clauslaan kan de specialistische ondersteuning zoals die in het vso en pro is georganiseerd, niet bieden. Toelating tot het gespecialiseerd onderwijs verloopt via SWV Zoetermeer. Totdat de leerling is ingeschreven bij een andere school, behoudt ONC Clauslaan de zorgplicht.

De school heeft een zorgplicht voor alle leerlingen. In situaties waarin leerlingen ernstig deviant gedrag vertonen en hierdoor een veiligheidsrisico ontstaat, en plaatsing in het (voortgezet) speciaal onderwijs niet mogelijk is, wordt binnen de wettelijke kaders en in overleg met het samenwerkingsverband en leerplicht gezocht naar een passende oplossing.

Ons ondersteuningsaanbod is tot slot niet toereikend voor leerlingen met zeer grote taalachterstanden die onvoldoende baat hebben bij onze Taalplusklas.

Ouder- en jeugdsteunpunt

Ieder samenwerkingsverband heeft een ouder- en jeugdsteunpunt. Het steunpunt informeert en steunt ouders en leerlingen bij passend onderwijs. Het steunpunt signaleert ontwikkelingen over passend onderwijs en informeert het samenwerkingsverband hierover. Het ouder- en jeugdsteunpunt in ons samenwerkingsverband is hier te vinden:

www.ouderenjeugdsteunpuntzoetermeer.nl.